

Balassi Bálint Megyei Könyvtár
és Közművelődési Intézet

Hírforrás

2008. 24.

Aktuális információk Nógrád megye könyvtárosai számára

Közkönyvtárak jövője - a jövő könyvtárai

Közeledünk a 2008. esztendő zárásához, amely számvetésre készítet és a 2009. év legfontosabb közkönyvtári feladatainak megfogalmazására is ösztönöz.

A magyar közkönyvtárak életében rendkívül nagy változás következett be nem teljesen két év alatt. Ugyanis 2007-ben a könyvtári statisztika 2011 közkönyvtárról adott számot a nyilvános könyvtárak listája alapján. A 2008. évi statisztikai jelentésekben pedig már csak 1548 nyilvános könyvtár szerepelt. Megszűntették, bezárták az önkormányzatok a kistépelülések könyvtárait? Nem, hanem az erőforrások koncentrációja ment végbe, a kistérségek települési önkormányzatai a városi és megyei könyvtáraktól rendelték meg az úgynevezett mozgókönyvtári szolgáltatást. Nem véletlenül, hiszen a fenti könyvtárak az elmúlt években megmutatták, hogy megfelelő szakmai csapattal, informatikai háttérrel, modern dokumentumállománnyal, a kistérségi mozgókönyvtári normatíva ésszerű felhasználásával, korszerű könyvtári szolgáltató helyekkel vannak jelen a kistépelüléseken.

A közkönyvtári szolgáltatások másik jellemzője lett az elmúlt években, hogy a regisztrált olvasók száma szinten maradt illetve némileg csökkent. A könyvtárakat személyesen látogatók, a hagyományos könyvet kölcsönzők száma hasonló tendenciát mutat. Dinamikusan nő viszont a könyvtárak szolgáltatásait virtuálisan (web-lap, on-line katalógusok, digitális tartalmak) igénybe vevők száma. A magyarországi trendek teljes mértékben egybe esnek az európai könyvtári folyamatokkal, a híres skandináv könyvtári tendenciákkal, de a tőlünk nagyságrendileg nagyobb Anglia könyvtári jelenségeivel is.

A közkönyvtárak keresik az új megoldásokat, különösen figyelve a könyvtárak információs központ szerepére, a 24 órás hozzáférés igényére a használók részéről, az állampolgárok között az egyenlő esély biztosítására a kultúra, a tudás, a kompetenciák területén. Központi kérdés az úgynevezett „Google-generáció”, vagyis az 1993 után született gyermekek, tinik, fiatalok megnyerése az olvasásnak, akik ma már mást várnak a könyvtártól, mint szüleik, nagyszüleik. Mit tehetünk mi könyvtárosok itt Magyarországon, Nógrád megyében?

A rendelkezésünkre álló központi és helyi könyvtári stratégiák szellemében erőteljes, egyenrangú szakmai kommunikációt kell folytatnunk, melynek színterei lehetnek a továbbképzések, tapasztalatszerkék. A könyvtárosok folyamatos képzése, oktatása megerősítheti a könyvtárak szerepét az állampolgárok életén át tartó tanulásában.

Interaktív könyvtári honlapokat kell megteremtelnünk, ahol 24 órában állunk olvasóink rendelkezésére színes, friss könyvtári információkkal, a tanulást segítő digitális tartalmakkal.

A fenti másfélezer, szakmai követelményeknek megfelelően működő közkönyvtárnak nem egymással szemben, hanem egymást kiegészítve, együttműködve kell végeznie feladatát a jövőben is. Ezt az együttműködést bizonyítja a már beérkezett 87 darab TIOP 1.2.3/08 könyvtári informatikai fejlesztést célzó pályázat, melyek zöme konzorcium formájában szándékozik megvalósítani szakmai elképzeléseit. Az elkövetkező hetekben, áthúzódóan a 2009. évre is, pedig dolgozunk kell a TÁMOP pályázatok adta tartalmi fejlesztések valóra váltásán.

E nemes célok megvalósítása reményében kívánok mindenkinek jó egészséget és Boldog Új Évet!

Bódi Györgyné igazgató

Gondolatok a könyvtárról I.

Nekünk könyvtárosoknak mindig is volt, és lesz is gondolatunk a könyvtárról. Számunkra soha nem szűnő érzés lesz a könyvek iránti mély tisztelet és elhivatottság. Egyik küldetésünként fogalmazzuk meg: „A Könyvtárat használják, ne dicsérik!”

Mégis jól eső érzés nekünk szakembereknek az, ha munkánkról elismeréssel szólnak, törekvésünket méltányolják. Erről az örömről adhatok számot akkor, amikor egy olvasói felmérés részeredményeinek ismeretében vallok arról, olvasóink hálások és elégedettek könyvtárunkkal. Örömmel mondhatjuk el magunkról, hogy sikeres pályázóként, az amúgy szerény, szolgáltatásokra fordítható költségvetési keretünket minden esztendőben eredményes és elismert pályázatainknak köszönhetően sikerül kiegészíteni. Így volt ez a tavalyi esztendőben is, amikor olvasói elégedettségi vizsgálatra sikerült anyagi forrást teremtenünk. Ennek segítségével kaptunk olyan visszajelzéseket olvasóinktól, látogatóinktól, melyre méltán lehetünk büszkéek. Szakmai és emberi elismerések minősítették munkánkat.

Mindezek mellett sokszor lenne okunk elkeseredettségre, hiszen neves szakemberünk, dr. Nagy Attila olvasásszociológus eredményeit felhasználva mondhatjuk azt, hogy amíg 1964-ben a 18 éven felüliek 60 %-a állította azt, hogy évente legalább egy könyvet elolvas, addig 2005-ben már csak negyven százalékuk vélekedett így.

Mindezek ellenére a könyvtárak és a könyvtárosok kedvüket nem szegve tárják ki kapuikat évről-évre rendezvények, programok kapcsán is.

„VERSENYKÉPES ORSZÁG - VERSENYKÉPES KÖNYVTÁROSSAL”, „A KÖNYVTÁRAK ÖRÖK RENESZÁNSZA”, „NEKÜNK BEJÖSSZ, HA A KÖNYVTÁRBA BEJÖSSZ!” - mottók, és a mögöttük lévő igen értékes programok szolgálják azt, hogy örömeire és hálás megelégedésére legyünk olvasóinknak.

2008-ban a Biblia és a Reneszánsz éve juttatott eszünkbe számos olvasónknak élményt nyújtó programot és rendezvényt, reméljük 2009-ben ugyanilyen lelkesen tudunk kapcsolódni a Magyar Nyelv évéhez is.

A múltbéli, és a jelenlegi szolgáltatásainkat is mindig a megfogalmazódó olvasói igényekhez próbáltuk alakítani. A valahol tanulókat tanulási segédletekkel, szakkönyvekkel, szakdolgozatokhoz, évfolyamdolgozatokhoz nyújtott sokrétű szolgáltatásainkkal, kötetzeti lehetőségekkel, könyvtári órákkal, rendezvényekkel is várjuk.

Odafigyelünk a nálunk kikapcsolódást keresőkre is, akik kiemelt állományrészeinkben kapnak érdekes olvasnivalót a romantika, a krimi, a fantasztikus irodalom köréből, de a természetgyógyászat, a csecsemőgondozás, az egészséges életmód és a házi barkácsolás témája is a kínált szolgáltatások között van. Igyekszünk aktívan reagálni a változásokra, és beszerezni olyan dokumentumokat is, melyek a speciális rétegeket hivatottak szolgálni. Vannak hangos könyvcink CD formában is, biztosítunk nagytáblákat, öregbetűs könyveket a gyengénlátó olvasóinknak, rendszeresen járunk a város öregek napközi otthonaiba, végzünk házi kölcsönzést is.

A folyóirat állományunkat évente gondoljuk újra, hogy még teljesebben tudjuk kiszolgálni használóinkat. Már nem csak papírformában kínáljuk olvasásra periodikáinkat, hanem az Interneten elérhető folyóiratokat is biztosítjuk használóinknak.

A 2009-es esztendőben nagyobb hangsúlyt kívánunk fektetni a szórakoztató témákra. Női magazinok, egészséges életmód, lakáskultúra, divat, stb.

A közhasznú információszolgáltatásunk működésébe igyekszünk minden olyan információt beépíteni, amellyel segíthetjük Nógrád megye és Salgótarján város érdeklődő olvasóit a közérdekű információk nyújtásában.

A 14 éven aluli olvasók könyvtári ellátásának széles és színes palettája olyan rendezvényekről, programokról, szolgáltatásokról szól, melyben a gyermek nemcsak jól érezheti magát, de értékes információkat is vihet magával a tarsolyába tanulásához, az otthoni kikapcsolódásához is.

A helyismereti és helytörténeti részlegünk igyekszik begyűjteni minden olyan Nógrád megyei információt, mely a legteljesebben adja vissza megyénk, városunk történéseit.

Könyv, periodika, hangzó dokumentumok, képeslapok plakátok kisnyomtatványok egész sora várja a kutatókat, valahol tanulókat, az érdeklődőket.

A nálunk nem fellelhető dokumentumokat könyvtárközi kölcsönzéssel szerezzük be, az azonnal ki nem elégíthető olvasói igényeket előjegyzéssel, irodalomkutatással, témafigyeléssel is segítjük.

Jelen tudunk és akarunk is lenni minden olyan programban, mely a kultúrát, az ismeretet közvetíti, és törekszik ezen értékek megőrzésére is.

Kapcsolódási pontjaink szerzeágazó rendszerében helyet kapnak iskolák, egyesületek, szervezetek, és minden olyan kezdeményezés is, ami fontosnak érzi könyvtárunkkal az együttműködést.

A közvetlen olvasói találkozási pontokon túl, a könyvtárunkban működő, kistérségi ellátást biztosító mozgókönyvtári ellátó központ a megye kistételeüléseit hivatott segíteni mind szaktanácsaival, mind pedig dokumentum cseréin keresztül.

Olvasótáboraink évtizedes hagyományokra épülve teszik meg kultúráközvetítő és megőrző szerepüket, a fiatal korosztály bevonásával.

Működő egyesületeink (Élet- és Tudásfa, Lélekipendítők Társasága, Könyvtárosok Egyesülete) olyan küldetéseket fogalmaznak meg, melyek nélkül szakmai törekvéseink nem lehetnének teljesek.

Intézményünk számos értékes gyűjtemény befogadója is volt az elmúlt években. Az ÁNTSZ szakkönyvállományát és a pedagógiai szakkönyvtár anyagát mára már csaknem a teljes feldolgozottsággal kínáljuk olvasóinknak.

A közművelődési intézet könyvtárunkba kerülése nem csak a közös együttélést jelenti intézményünknek, hanem az együttgondolkodást és munkálkodást is. A Folklor Fesztivál, a szlovák versmondó verseny, a képzőművészeti szabadegyetem, a kistérségi beszélgetések, az országos képző-és iparművészeti kiállítás Nógrád megyei tárlata, a megyei bábos találkozó, a „Gyökereink” honismereti tábor, és számos módszertani továbbképzés is olyan rendezvényei összevont intézményünknek, ahol könyvtáros és közművelődési szakember közösen gondolkodik megyénk kultúrájának megőrzése érdekében.

Nekünk könyvtárosoknak mindig is volt és lesz is gondolatunk a könyvtárról. Számos fontos dolog, szakmai feladat, vállalt szolgáltatás nem kapott most helyet ebben a fejtegetésben. Szerettem volna szólni még a helyismereti gyűjteményünk Vertich hagyatékáról, a Praznovszky gyűjteményről, a Mikszáth és Madách irodalomról, az internetes tanfolyamainkról, a könyvtárszakos hallgatókkal való foglalkozásunkról, a szakfelügyeleti munkánkról, az uniós gyűjteményünkről, a Lázár Ervin mese szobánkról, a Bóna Kovács Károly Galériánkról és sok más értékes szolgáltatásunkról is.

Minden hiányérzeteim ellenére azonban azzal a jóérzéssel zárom gondolataimat a könyvtárról, hogy remélem olvasóink, látogatóink visszaigazolják 2009-ben is munkánk szükségességét.

Molnár Éva

Huszonöt éves az Ellátóközpont

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár 1983-ban hozta létre a városi fiókkönyvtárakat és a város vonzáskörzetében lévő kisebb könyvtárak könyvtári ellátásának biztosítására az Ellátóközpontot. A települési ellátás központosított formában történő megoldásának korszerűségét visszaigazolja, hogy az Ellátóközpont 25 éve végzi ezt a munkát. Folyamatosan szerveztük a megye könyvtárainak kistételeülési szolgáltató programját, a negyedszázad alatt közel 170 olvasásnépszerűsítő, ismeretterjesztő programot biztosítottunk a településeknek. Az utóbbi néhány év szakmai trendjei valamint a mozgókönyvtári ellátási forma megjelenése további lehetőséget biztosítottak az Ellátóközpont munkájában.

Az eltelt két és fél évtized során több alkalommal kellett megújulnunk, alkalmazkodni az új kihívásokhoz, gazdasági és személyi változásokhoz, koncepciókhoz. Minden változás rugalmasságot, valamint a tevékenység megújítását kívánta, s nekünk mindig arra kellett törekednünk, hogy tanulással, kreativitással, pályázati lehetőségek megragadásával a lehető legmagasabb színvonalú szakmai munkát nyújtsuk.

Szakmai igyekezetünk és elkötelezettségünk mellett tevékenységünket mindig meghatározták és sok esetben korlátozták a rendelkezésünkre álló források.

Sajnos, Salgótarján város 1993-tól felszámolta a városi fiókkönyvtárakat, így újabb tevékenységi területet kerestünk, ahol hasznosíthatjuk azt a rendelkezésünkre álló állományt, tapasztalatot és szakmai tudást, így jutottunk el a megye távolabbi pontjaira is.

Ellátóközpontunk hatóköre egyre inkább bővült, kiléptünk Salgótarján közvetlen környezetéből és a bátonyterenyei, pásztoói, szécsényi, balassagyarmati végül a rétsági térségből is igényelték szolgáltatásainkat.

2005-től viszont az Ellátóközpont tevékenységi körében új lehetőség nyílt meg, amely lehetővé tette a minőségi könyvtári ellátás biztosítását. A mozgókönyvtári szolgáltatás központi támogatása olyan fejlesztést biztosított nemcsak könyvtárunkban, hanem a kistelepüléseken is, amely nemcsak a könyvtári állományok megújítását, hanem a szolgáltatási környezet fejlesztését is lehetővé tette. A könyvtárakba új, és rendszeresen frissülő dokumentumállomány került, felfrissítettük a kézikönyvvállományt, igény szerint folyóiratokat rendelünk, a könyvön kívül CD-ROM, DVD és hangoskönyv kínálatot is biztosítunk a települések használói számára. A könyvtárakban szélessávú internetkapcsolat és korszerű technikai eszközök állnak a használók rendelkezésére.

Ellátóközpontunk csereállománya jelenleg kb. 12.000 kötetet tartalmaz mintegy 25 millió Ft értékben, melyet évről évre a legfrissebb dokumentumokkal gyarapítunk, melynek kétharmada jelenleg is a községi könyvtárakban található. A raktárkészletből a könyvtárosoknak válogatási lehetőséget kínálunk, vagy elektronikus katalógusunkból is válogathatnak. Ha nincs konkrét igény, akkor mi állítunk össze csomagokat.

Örömmel tapasztaljuk, hogy a korábban hosszú ideig szünetelő könyvtárakban is megindult az élet. Azokon a településeken, ahol korábban arra hivatkoztak, hogy nincs a könyvtárra igény, új kezdeményezések alakultak, új könyvtárak létesültek vagy megújultak. Örömmel tapasztaljuk, hogy a kivitt könyvek sok olvasó kezében megfordultak. Az állománycserék gyakoriságával igyekszünk figyelemmel kísérni a visszaérkező dokumentumok használatának kölcsönzésének mértékét, hiszen ez számunkra is visszajelzés: mutatja, hogy a kínálatunk mennyire felel meg az olvasók elvárásainak. Jelenleg 61 szolgálatóhelyen biztosítunk könyvtári ellátást a megye különböző pontjain. Ebből mozgókönyvtári szolgáltatást 46 településen nyújtunk.

Reméljük, továbbra is tudjuk ezt a szakmai színvonalat biztosítani, és tovább tudjuk vinni azoknak az elődöknek a munkáját, akik megálmodták, létrehozták az Ellátóközpontot. Köszönjük azoknak a szakmai vezetőknek, akik helyi és országos szinten is meglátták a szükségességét és megtalálták a megoldás lehetőségét arra, hogy végre kistelepüléseken élők is hozzájuthassanak korszerű könyvtári ellátáshoz és a világháló segítségével bekapcsolódjanak az információs rendszerekbe.

Települési ellátás eredményei 2008-ban

Könyvtárunk 2005-ben indította el a mozgókönyvtári szolgáltatást a salgótarjáni és szécsényi kistérségekben. A szolgáltatáshoz később csatlakozott a pásztoói, rétsági és 2008-tól a balassagyarmati kistérségben is elkezdődött a munka a Madách Imre Városi Könyvtárral együttműködve.

Ellátóközpontunkban napjainkra összefonódott az ellátóközponti és a mozgókönyvtári ellátással kapcsolatos munka hiszen évről évre több, korábban ellátóközponti tag veszi igénybe a mozgókönyvtári ellátás által biztosítható magasabb színvonalú ellátást (és nem mellékesen az azzal együttjáró normatív támogatást). Ösztönözzük is az önkormányzatokat a váltásra, hiszen a fejlesztési források nagyobb része a települések könyvtárainak megújítását, korszerűsítését célozza.

2008-ban 11 újabb könyvtár csatlakozott az ellátott könyvtárak körébe. Az új tagkönyvtárainkban a szolgáltatás indítása előtt felmértük az állományok és a könyvtárhelyiségek adottságait. Ahol szükséges volt, leválogattuk az avult és egyéb okból selejtezésre szoruló dokumentumokat. Javaslatot tettünk a további fejlesztésre, felújításra. Az új csatlakozók esetén gyakran szembesülünk azzal, hogy korábban nem (vagy nem megfelelő) állomány-nyilvántartással rendelkeznek. Ezek megfelelő kialakítása az állományok gondozása mellett szintén új feladatot jelent munkatársainknak.

Az új belépők mellett figyelemmel kísérjük a korábban csatlakozott települések könyvtárait is, a rendszeres dokumentum-ellátás mellett végezzük az állományok gondozását is.

Állományrendezést, selejtezést Pusztaberkin, Kisbágyonban, Mihálygergén, Nógrádmargalcon és Pilinyben végeztünk. Állományellenőrzést Mátranavókon, Rimócon, Berkenyén. Szendehelyen, és Kisecseten végeztünk. Az utóbbi három helyen az állományt előkészítettük elektronikus feldolgozásra is. Beépítettük adatbázisunkba a horpácsi könyvtár állományát, jelenleg folyamatban van Pusztaberki, Piliny és Ipolytarnóc állományának feldolgozása.

Rendszeresen biztosítjuk tagkönyvtáraink számára a friss dokumentumokat letéti csere formájában. Úgy tapasztaljuk, hogy egyre nagyobb az igény, a könyvtárosoktól egyre több pozitív visszajelzést kapunk. Újra kialakult a könyvtárak olvasóközönsége. Kedvezőek a tapasztalataink a könyvek forgásáról, használatáról Ezeket a tapasztalatokat figyelembe vesszük a gyarapításnál. Jelenleg mintegy 12.000 kötetnyi csereállomány áll a könyvtárak rendelkezésére 25 millió Ft értékben. 2007-ben 8 millióval, 2008-ban 9 millióval összeggel

kívánjuk a csereállományt gyarapítani. Könyvállomány mellett CD-ROM, DVD és hangoskönyv is rendelkezésre áll használóink számára.

A rendszeres csere mellett a salgótarjáni és szécsényi kistérségben tartós letétet is biztosítunk tagjaink számára könyvtárunként évi 200.000 Ft értékben. Így lehetőség van a (kézi)könyvállomány frissítésére, olyan dokumentumok beszerzésére is, amelyekre mindig szükség lehet (szótárak, lexikonok, kézikönyvek, kötelező irodalom). A fenntartók igénye szerint a többi községben is tudjuk biztosítani ezt a szolgáltatást változó értékben.

Ígény szerint folyóiratokat is előfizetünk elsősorban a salgótarjáni és a szécsényi kistérség könyvtáraiban.

Évek óta törekszünk arra, hogy a kulturális programokat is tudjunk biztosítani a településekre. A programokat igyekszünk úgy megszervezni és a helyszínt úgy kiválasztani, hogy akár több környező településről is részt tudjanak venni az érdeklődők. Ebben mindig jó partnereink voltak az iskolák és a kistérségek is.

Ebben az évben a Kicsi Hang duó adott két nagysikerű koncertet az endrefalvai és a szendehelyi iskolában, ahol az endrefalvai gyerekeken kívül részt vettek a pilinyi, szécsényfelfalusi és nógrádsipeki gyerekek, Szendehelyen pedig Nőtincsről, Ósagárdról és Felsőpetényből is voltak résztvevők.

Az őszi könyvtári napok tini programjai keretében író-olvasó találkozót vittünk a településekre. Nagyon hangulatos találkozót tartott Nógrádi Gábor író az Etes-Amáliai és a Borsosberényi iskolában, ahol azonnal meg is növekedett a kereslet az író regényei iránt.

Az egyházasgergei könyvtárban Sohonyai Edit írónővel, számos ifjúsági regény szerzőjével találkozhattak a fiatalok. Vendéggyerekek is érkeztek Karancslapujtőről és a többi szomszédos településről. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy hasonló programokat tudjunk vinni a településekre, főként azokba a községekbe, melyek távol vannak még a kistérségi központoktól, illetve a fő közlekedési utaktól is.

Természetesen vannak további terveink is, hiszen mindig van mit jobbitani, mindig van olyan cél, amit szeretnénk elérni. Tovább szeretnénk lépni a könyvtárosok képzése terén. Könyvtárosaink többsége nem könyvtári szakember, egy részük a számítástechnika és az internethasználat terén is bátorításra, ösztönzésre és képzésre szorul. Terveink között szerepel kistérségenként mini képzések beindítása, ahol a könyvtárosok megszerezhetik a megfelelő ismereteket és jártasságokat a könyvtári információk megfelelő közvetítéséhez.

Terveink, elképzeléseink vannak és igyekszünk minden kérést, igényt, segítségkérést figyelembe venni, segíteni. Hiszen ez a munkánk és az jelenti a visszaigazolást, ha többen, intenzívebben érdeklődnek, olvasnak. Ha a jó példa láttán egyre többen csatlakoznak, és mi továbbra is tehetjük a dolgunkat. Munkánk kedves színfoltja volt tavasszal a Pilinyi Könyvtár ünnepélyes megnyitása, ahol mondhatni a falu apraja-nagyja részt vett. Szép példája volt annak a támogató fenntartói magatartásnak, ahol a falu új vezetése fontosnak tarja, hogy évtizedes szünet után újraindulhasson a könyvtári szolgáltatás. Jó volt látni, hogy az ünnepség után a gyerekek és felnőttek egyaránt örömmel vették birtokba az új könyvtárat. Néhányan azonnal beiratkoztak és jó pár könyvvel a kezükben távoztak az ünnepségről.

Ezek az élmények, az eredményeink, a szemmel látható előrelépés, feltöltötenek és erőt adnak, ösztönöznek arra, hogy folytassuk a munkát. Sok erőt ad az a támogatás, amelyet a könyvtáros kollégák, polgármesterek és kistérségi vezetők részéről tapasztalunk.

Köszönjük mindnyájuknak!

Változások a mozgókönyvtári normatíva igénylésben

A Pénzügyminisztérium által benyújtott költségvetés tervezetében a mozgókönyvtári normatíva igénylésének feltételei módosulnak.

A normatíva neve is megváltozott: A többcélú kistérségi társulások mozgókönyvtári és egyes közművelődési feladatainak támogatása. Ez alapján csak akkor jár a normatíva, ha a szolgáltató hely hetente legalább négy napot tart nyitva minimum húsz órában. „A támogatás a mozgókönyvtári feladat szervezése és ellátása, valamint a közösségi programok szervezése során felmerülő működési és felhalmozási kiadásokhoz használható fel. A támogatás felhasználható olyan átalakításhoz vagy bővítéshez is, amely lehetővé teszi, hogy a könyvtári szolgáltató hely egyben közösségi színtérként is működhessen. A támogatás kizárólag szakmai célokkal összefüggő kiadásokra fordítható.”

Ferik Ibolya

MŰVÉSZETI PROGRAMOK TÁJOLTATÁSA NÓGRÁD MEGYÉBEN

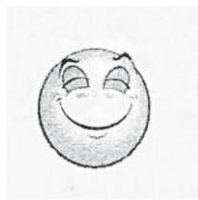
Intézményünk szolgáltató, közvetítő szerepénél fogva tájoltatott kistéleplési programjaival már a '80-as évek elejétől a lakosság nevelési és szórakoztatási egységének fenntartására törekszik. A kistérségekben idén megtartott szakmai tanácskozásokon ismételten megerősítést nyert két különböző korosztálynak szóló program tájoltatása, amelyhez anyagi forrást Papné Kovács Éva kolléganőmmel együtt a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Szakmai Kollégiumának támogatásával teremtettünk.

Az „**Élő zenét a falusi iskoláknak**” című programsorozatot 2008 őszén már elindítottuk. A „**MUZSIKÁLÓ PERCEK**” címet viselő, felsőtagozatosoknak szóló zenei programot, a bátonyterenyei kistérségben, Mátranovák, Mátramindszent, Mátraterenye, Mátraverebély, Nagybárcány, Lucfalva, Dorogháza, Bátonyterenye településeken, összesen 10 iskolában kívánjuk megvalósítani az iskolák partneri együttműködésével és az **AKKORD KOHÁSZ FÚVÓS KISEGYÜTTES** közreműködői segítségével.

Az „**Élő színházat a falusi lakosságnak**” című programsorozatot 2009 elején indítjuk. A tervezésekor figyelembe vettük, hogy a tájoltató nagyszínházak előadásaira az egyre inkább nem elégséges közlekedés, az ingázás, a színházi előadások hétköznapiakra való ütemezése miatt egyre kevesebben jutnak el a megye kistélepléseiről. A programsorozat megvalósításához segítségül hívtuk a salgótarjáni amatőr színjátszás jeles képviselőjét, a **VERTICH SZÍNPAD STÚDIÓT**, A klasszikus színpadi szerzők mellett helyi szerzők jeles alkotásainak színpadra állítására is vállalkoznak. Ilyen kezdeményezés **Marschalkó Zsolt: Zsarnokölök** című, két felvonásos komédiája is, amely fiataloknak és idősebbeknek egyaránt kiváló bűfelejtő előadás. (Az ez évben elhunyt kiváló zenepedagógus és drámaíró, volt könyvtári kollégánk színpadi műve a 2003-ban kiadott „Holdkirály” című kötetében látott napvilágot.)

A színházi előadást **öt településre** (Jobbágyi, Romhány, Varsány, Cered és Drégelypalánk) **tájoltatjuk**. Az utóbbi két település esetében a szlovákiai magyar területekről átjövő célközönségre is számítunk. Az előadásokat kizárólag szombat estére ütemezzük, hogy a falujukba hazatérő tanulók, illetve ingázók is részesüljenek a színházi élménynek.

Gyetvainé Szorcsik Angéla

Pörög a Gyermekkönyvtár

Tevékenységünk a rendezvények tükrében

A 2008-as esztendő az előző évekhez hasonlóan igen mozgalmasnak bizonyult. Rendezvény, rendezvényt követett, tematikus foglalkozásaink elmélyült felkészülést igényeltek, az Edit néni könyvespolca című programra újabb és újabb kézműves technikákat kellett elsajátítanunk. A XXI. század gyermekei, naprakész, széles körű információszolgáltatást és tájékoztatást igényelnek. A személyes jelenlét az iskolákban, óvodákban, partner intézményekben - a siker elengedhetetlen követelménye; a pedagógusokkal és szülőkkel már-már baráti, a gyerekekkel jó pajtási viszony kialakítása elengedhetetlen számunkra. Mindezt a sokszínű világot szeretnénk nagyon röviden, a teljesség igénye nélkül megmutatni.

Az **Edit néni könyvespolca** című programsorozat 2005. tavasza óta működik Patakiné Kerner Edit Madách-díjas előadóművész, lelkes könyvtárosok, szülők és egy csapat gyerek közreműködésével, részvételével. Olyan komplex közösségi programot valósítunk meg, ahol szerepet kap az irodalom, a képzőművészet, kézművesség és a zene.

A gyerekek értékes irodalmi műveket hallgatnak „Edit néni” tolmácsolásában. Ezzel egy időben kézműves foglalkozás keretében, különböző tárgyalgató technikákkal illusztrációkat készítenek a hallott irodalmi műhöz. A manuális foglalkozások zenehallgatással ötvöződnek, a kiválasztott zenemű minden esetben kapcsolódik a felolvasott irodalmi alkotáshoz.

2008. májusáig 9 foglalkozást szerveztünk általában 2 hetente, szombat délelőttöként. A rendezvényeken összesen 172 óvodás korú és alsó tagozatos gyermek, illetve 83 felnőtt vett részt.

A program során a résztvevők találkozhattak a klasszikus és modern gyermekirodalom jeles képviselőinek alkotásaival. A nagyszámú népmese feldolgozásával a régmúlt eseményeit hoztuk hozzájuk közel, ezáltal erősítettük kötődésüket szülőföldjükhöz, családjukhoz. Több alkalommal kapcsolódtunk ünnepekhez, népszokásokhoz: farsang, húsvét. A kézműves foglalkozásokon lehetőség volt a színezésre, zsírkrétázásra, festésre, álarc, terméskép készítésre, húsvéti tojásfestésre, gyöngyfűzésre; illetve új kézműves technikák elsajátítására, új anyagok kipróbálására.

A foglalkozások komplexitásának megfelelően nélkülözhetetlen volt a zene biztosítása, amely a tárgyalatás elengedhetetlen „kelléke”, és amely minden esetben kapcsolódott a felolvasott irodalmi műhöz. Ebben az évben többek között a Dűvő, a Ghymes, a Kaláka együttes; Halász Judit, Dévai Nagy Kamilla dalait, zenéit hallgathatták (felvételről) a gyerekek.

Nagy örömnkre, sikeres pályázati tevékenységünknek köszönhetően 2008. második felében 6 foglalkozás megrendezésére nyílt lehetőségünk.

A Ringató című program újdonság a várandós mamáknak, anyukáknak és három év alatti gyermekeiknek, Sebestyén Cs. Ildikó zenepedagógus vezetésével.

Az énekes, mondókás, játékos foglalkozás februártól októberig volt látogatható a Gyermekkönyvtár Meseszobájában, és csak azért szünetel, mert a kedves Ildikó második gyermekét hozta világra. Reményeink szerint a program januártól folytatódik.

Nagyon örültünk ennek a lehetőségnek, mert így nagyon sok kismamával és babájával ismerkedhettünk meg. A foglalkozás után meg órákig itt maradtak, könyvet nézegettek, beszélgettek. Beiratkoztak a könyvtárba, könyvet kölcsönöztek maguknak és a kicsiknek. Ezek a péntek délelőttök (20 alkalom) mindig hangos volt a gyermekek kacajától olykor - olykor sírásától és mindenhol négykézláb közlekedő apróságokba botlottunk, akik élvezettel rámoáltak le a polcra a könyveket.

Az év elején intézményünkben került megrendezésre a **Bod Péter Könyvtárhasználati Verseny** megyei írásbeli, megyei szóbeli és országos írásbeli fordulója. A verseny célja a tanulók információs műveltségének és azon belül is a könyvtárhasználati eszköztudásuknak, szövegértésüknek, logikus gondolkodásuknak és kreativitásuknak fejlesztése.

2008. a Reneszánsz Éve, **nyári szünidei foglalkozásainkat** ennek szellemében szerveztük. Június közepén, négy nap kézműves foglalkozásokkal kedveskedtünk a gyerekeknek. Készítettünk zászlót, pénzes szütyőt, korabeli ablakdísz festettünk üvegre, fűztünk gyöngyészereket és különböző technikával illusztrációt készítettünk Mátyás királyról szóló meséhez. A programokon összesen 110 kisdíák vett részt.

Az év folyamán ellátogatott hozzánk a **Kicsi hang duó** verseneklő együttes, akik az „Egyszerű ez...” című zenés irodalmi műsorukkal örvendeztették meg a város felső tagozatos tanulóit. Októberben az **Országos Tini Napok** gazdag programkínálata közül válogathattak a gyerekek. Szinte alig zártuk le a **Városi Egészségnap** rendezvényének szervezési munkálatait, máris a decemberi programok tervezése köti le figyelmünket: lesz makett kiállítás, téli szünidei foglalkozás, karácsonyfa díszítés, fenyődísz készítés, mézeskalácsütés.

Rendezvényeink szervezése, lebonyolítása érdekében folyamatos pályázati tevékenységet folytatunk, hiszen költségvetési keretből nincs lehetőség programokat szervezni. Folyamatosan keressük az együttműködési lehetőségeket más intézményekkel, civil szervezetekkel, a gyermekek érdekében tevékenykedőkkel, közös projektek létrehozásában gondolkodunk. Tesszük ezt a gyerekekért, az olvasás, az irodalom a kultúra népszerűsítéséért.

*Holtai Zsuzsanna Nagy
Mónika*

„NEKÜNK BEJÖSSZ, HA A KÖNYVTÁRBA BEJÖSSZ!”

A salgótarjáni Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet sikeres pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakmai Kollégiumához a „**Könyvtárak összefogása a társadalomért**” Országos Tini Könyvtári Napok Nógrád megyei programjainak megvalósítására.

Az „Összefogás...” 13 éves múltra tekint vissza, az Informatikai és Könyvtári Szövetség megalakulása óta fogja össze az országban zajló eseményeket. Az országos akció koordinálását a kecskeméti Katona József Könyvtár, a megyei programokét a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet látta el. A könyvtárakon kívül oktatási intézményekkel, ifjúságot segítő, tanácsadó szervezetekkel, egészségügyi központokkal, igazgatási intézményekkel, civil szervezetekkel jeles és hiteles meghívott előadókkal, művészeti csoportokkal tartottunk kapcsolatot az akció előkészítése és lebonyolítása során.

Eddigi akcióink (pl. a Nagy Könyv, Olvashow) során is sajátos figyelmet fordítottunk a tinikre. Nekem, aki 26 éve olvasótáborokat szervezek ennek a korosztálynak, örömteli és különleges jelentőséggel bírt, hogy a programsorozatot én koordinálhattam a megyében. **2008. október 7-12. között** Nógrád megye könyvtárai is olyan korosztályra fókuszálhattak, amely igazán rászorul minden gondos segítségre és odafigyelésre. Közismert, hogy a tini korosztály olvasási kedvével, kulturálódási szokásaival, szabadidő eltöltésének formációival igen nagy probléma van. Egyre több az érzelmileg veszélyeztetett, agresszív, az egyedi személyiségfejlődés hiányában szenvedő fiatal, amely szorosan összefügg a társadalom szociális és kulturális problémáival, többek között a fiatalok nem elégséges esztétikai és morális nevelésével. A problémák megoldásában, az olvasás iránti kedv felélesztésében meghatározó szerepe és nagy felelőssége van a családnak, az iskolarendszernek, a kulturálközvetítő intézményeknek és nem utolsósorban a civil szervezeteknek.

Ez alkalommal megye szerte nem csak az olvasást, a könyvtárat népszerűsítettük, hanem a tiniket foglalkoztató leglényegesebb kérdésekre is közösen próbáltunk választ találni. A Tini Napok programjai kiterjedtek a kapcsolatteremtésre; a tanulás, olvasás, önkifejezés segítésére; az egészséges életmódra vonatkozó információk átadására, lelki problémáik megoldásának lehetőségei útjaira; a bizalommal, a biztonsággal összefüggő kérdéskörökre. Különleges és nyomatékos szerepet kaptak a különböző, olvasással, irodalmi élményszerzéssel összefüggő közönségtalálkozók, tréningek, beszélgetések, vetélkedők, pályázatok (pl. a megyei könyvtár által meghirdetett levélíró pályázat).

Nógrád megyében a könyvtárak 62 programot szerveztek. Ennek megoszlása célcsoportok szerint: 5 baba, 5 kólyok, 45 tini, 6 felnőtt és 1 nyugdíjas rendezvény, programtípusok alapján 2 kiállítás, 18 játék, 38 előadás, 4 szolgáltatás bemutató program. Ha közvetlenül az akció kezdete előtti és utáni programokat is ide vesszük, akkor sokkal több esemény kapcsolódott az őszi akcióhoz. Ilyen volt könyvtárunkban október 3-án Salgótarján középiskoláinak meghirdetett Kelemenék (losonci verseneklő együttes) nagysikerű koncertje is.

A legtöbb résztvevője a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet rendezvényeinek volt, szám szerint 12 éven aluliak 204-en, 12-18 év közöttiek 614-en, 18 éven felüliek pedig, 539-en jöttek be programjainkra.

A megyei könyvtárban kiemelt események voltak október 7-én, a „Szakmamozaik” csemegék a Borbélyosoktól és október 8-án, a TINI-KOR-KÓR című interaktív program. Október 11-én a COGITO Általános Művelődési Központ és a Hibó Tamás Alapfokú Művészetoktatási Intézménnyel közösen rendeztük meg a

TARJÁNI TINIK TALÁLKOZÓJÁT, ahol változatos szórakoztató programokból válogathattak a résztvevők. Könyvtárunk „hangos könyvtárrá” változott, amelyet benépesítettek a tinik, akik együtt élhették meg az alkotás folyamatát, egy-egy színpadi produkció megszűlését, közösen és kedvükre zenélhettek, énekelhettek és táncolhattak. Sikeres volt az alkotói verseny, a DJ-k bemutatkozása és a fotós verseny is.

A megyei eseményekről a könyvtárak honlapjain kívül a városi televíziók programajánlóiban, a Szuperinfóban, a Radio Focusban, a Miskolci Rádióban adtak hírt, illetve a <http://osszefogas.kjmk.hu> honlapon lehetet információt kapni.

A programsorozatban részt vett könyvtárak a 12-18 éves korosztályt bevonták a programok előkészítésébe és szervezésébe is. Ez növelte a beiratkozott olvasók számát is. Nógrád megyében a programsorozat alatt 100 fő 12 éven aluli, 208 fő 12-18 év közötti, és 335 fő 18 éven felüli olvasó iratkozott be.

Igazi „összefogásra” volt szükség a Tini Napok szervezésében! Gondolok itt a pályázattal járó feladatok összehangolásától kezdve az együttműködő partneri segítségen át az egész város szolgáltatások megszervezéséig, sok-sok mindenre. A megye könyvtárai lehetőségükhöz mérten, az egyre általánosabbá váló létszámgondok ellenére is felelősséggel, kiváló szakmai tudással látták el feladataikat. Szívből reméljük, hogy MEGÉRTE!

Gyevainé Szorcsik Angéla

„Olvasnak még a fiatalok?” : Szakmai nap Miskolcon 2008. október 17.

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár gazdag programmal teli szakmai napra invitálta az érdeklődőket az indián nyárban Miskolcra. Izzalmas témák, igényes és ismert előadók nevei csábítottak.

A köszöntők után elsőként Dr Nagy Attila: Már az olvasás is a kiváltságosoké? című előadását hallhattuk. Három kulcsszó köré épült fel mondanója: 1. kiváltság; 2. PISA; 3. Kopp. A **kiváltság** a szétszakadó magyar társadalom, az egyre táguló kulturális szakadék jelölésére szolgált mondanójában. A **PISA** vizsgálatok kapcsán döbbenetes de igaz: Dél-Korea 2006-ban lekörözte az addig tartósan élen álló Finnországot! Dél-Koreában ha a gyerek az iskolában lemarad, az, az egész család szűgyene, az egész család összefog és segít neki az iskolai előmenetelben. **Kopp** Mária vizsgálati a 2008-as magyar lélekkállapotról a depresszió eluralkodásáról árulkodnak. Kopp szerint az egészségi állapottal leginkább összefüggő tényező: az élet értelme. Minderről Bruno Bettelheim pedig azt mondja, hogy minden felnőtt legnagyobb értéke, ha át tudja adni az élet értelmét a gyermekének. „Az élet értelmének kialakításához, átadásához egyik legfontosabb tényező az irodalom.” - volt a végszó, mely egyben visszacsatolt a konferencia témájához is. Az előadások után azonnali reagálásokra volt lehetőség a hallgatóság soraiból; az ózdi városi könyvtár vezetőnöje keserűen jegyezte meg: az ózdi kistérségben a munka lesz lassan a kiváltság. **Szávai Ilona: Miért nem olvas a gyerek?** c. előadásában a Pont Kiadó **Fordulópont** című kiadványának 40. száma megjelenése kapcsán áttekintette a lap indulásának kezdeteit, lapszámokból, cikkekből idézett. Felhívta figyelmünket néhány tematikus száma Fenyő D. György, a Magyar tanárok Egyesületének Elnöke, „**Új technikák a szövegértés - szövegalkotás fejlesztésében: Kötelezők másképpen**” címmel tartott fergeteges előadást, mellyel kétség kívül vihart kavart a hagyományos olvasás híveinek lelkében. **OLVASNAK** - emelte ki, DE másképpen és mást. Gondoljuk el, hogy például a '60-'70-es években bennünket körülvevő környezethez képest ma feliratok, óriásplakátok, szövegek, reklámok tömkelege mindenütt. A mai generáció, sokkal hamarabb megtanul piktogramot olvasni, képi jeleket értelmezni - és ez egyáltalán nem kedvez az irodalmi, főleg a szépirodalmi szövegek olvasásának. Az olvasás is megváltozott, de nem eltűnt! A kötelező olvasmányokat ma már nem írja elő törvény, nagy a szabad választás lehetősége a tanárok számára. Fontos, hogy a választott mű hidat találjon mai olvasójához - mert a régi kötelezőkkel éppen ez a baj szerinte: nem találunk bennük kapcsolatot a gyerekek mai életükkel, környezetükkel. **Halász Péter**, a Kassai Ifjúsági Könyvtár vezetője, a szlovákiai fiatalok olvasási szokásairól tartott előadást, a maga kedves, mesélős módján.

Tari Annamária pszichológus sziporkázó egyénisége, lendületes előadása - nem kevésbé a téma: **Az Y generáció** - azonnal felrázott bennünket. Y generáció: az 1982 után született gyerekek, az információs kultúra gyermekei. I-POD. I-PHONE, saját PC, skype, chat, fájl-megosztók - számukra teljesen természetes kommunikációs források, 12 perc az egyszerre végigült figyelmük. Ez a figyelem ugyanakkor nagyon szórjt, felszínes, egyszerre több mindenre irányul. Állítja mégis nagyon fontos ez a fajta hálózatépítés a fiatalok számára: ez a generáció már ezzel fog érvényesülni, s ha most tiltjuk nekik, később, felnőttként marginalizálódnak. „Olvasni ma nem trendi” - zárta előadását a pszichológusnő.

Olvasnak, jól és jót olvasnak gyerekeink? Nem kaptunk kielégítő választ, és talán nincs is. de nagyon sok fontos kérdést, továbbgondolni való felvetést hallhattunk, mely gazdagabbá tett, s talán némiképp elfogadóbbá a gyerekeink - akár olvasóink, akár sajtóaink - iránt.

Máté Lászlóné

„Útjaink, állomásaink...a reneszánsz megújulás jegyében"

OLVASÓTÁBOR

2008. 07. 26 - 08.04. között a Lélependítők Társaságával közösen megrendezett olvasótáborunknak Esztergom-Búbánatvölgy Vadregény Panziója adott otthont. Mind az elszállásolás, mind az étkezés kulturált volta kiváló háttérrel biztosított a szellemi-kulturális és szórakozási lehetőségekhez. A résztvevők és szülei visszajelzése, véleménye alapján is egy lélekben töltkező táborozást zártunk.

Szervezőpartnereink segítségével 28 fő humán érdeklődésű Nógrád megyei, vajdasági, felvidéki, kárpátaljai középiskolás korú fiatal jelentkezettünk. Azokat a diákokat, akik a tábor önismeretre épülő, közösségfejlesztő és ismeretterjesztő, hagyományápoló programját nem érezték tehernek, hanem abban örömmel vettek részt.

A közös foglalkozásokat velem együtt Rónai Róbert, a kettős vezetésű kiscsoportokat Bence Melinda, Gyetvai Lilla, Szálai Dóra és Szeghő Patrik felkészülten, sokoldalú és kiterjesztett műveltségüket kamatoztatva vezették. Fejlesztő, játékos módszerekben sok volt az újítás, így az előző években táboroztatott diákoknak is új élményt jelentettek a foglalkozások. Meghívott vendégeink mindegyike (Mizser Attila, a Palócföld főszerkesztője. Kocsis István ny. könyvtárigazgató, Dinnyés József,

„daltulajdonos”, Lévai Balázs, az MTV szerkesztő-műsorvezetője. Pomogáts Béla irodalomtörténész, Maróti István, Rabec István, a PIM munkatársai) élményt adó, szórakoztató volt, ugyanakkor az értelmes és kitaró munkára ösztönző is.

A program a reneszánsz megújulás jegyében, a Nyugatot is felölelve szerveződött és ennek jegyében zajlott. Mindezek meghatározták a táborhelyszínt és a kultúrtörténeti barangolás állomáshelyeit is. Budapesti és esztergomi kirándulásunk során Babits Mihályhoz, Balassi Bálinthoz, Mátyás királyhoz és a reneszánsz kultúrához tartozó emlékeket, emlékhelyeket, köztük a Petőfi Irodalmi Múzeumot, az Országos Széchényi Könyvtárat, a Balassi Bálint Múzeumot kerestük fel.

Ez évi táborozási céljaink sem tértek el az előző évektől: Az európai, a magyar szellemiség, műveltség, értékrend és erkölcsi magatartás gondolkörébe illesztve a fiatalok közeleti szerepléséhez, önérvényesítéséhez, útkereséséhez való fogódzók adása, kapcsolataik erősítése, közösségépítő feladatokra való felkészítése, identitásuk alakítása, európaiság tudatuk erősítése, a közös kulturális örökség megismertetése, a hagyományörzés- és ápolás jelentőségének tudatosítása.

Nem csak a *műveltségi vetélkedőnk* jelmondata volt, *„A tudás mindenek felett!”* A sokszínű és változatos programokkal, Telek Ervin ötlete és személyes segítségének köszönhetően a táborozókkal közösen létrehozott alkotással, Déry Tibor: Képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról című művének feldolgozásával, felkeltettük a fiatalok érdeklődését az emberi közösségek bomlásának, az emberi személyiség pusztulásának fenyegetettségére és arra, hogy csak tanulással és a gondolkodással lehet felülkerekedni a tudatlanságon és a sztereotípiákon.

A másik jelmondatunk volt: *„Az ember mindennek a mértéke”*. Ez magában foglalta azt a szellemiséget, amely a humanizmust és a reneszánszt táplálta, azt a két óriási szellemi irányzatot, amely meghatározta a modern korba való kulturális átmenetet. A reneszánsz-kor és a mai kor európai emberképét, a reneszánsz és a közelmúlt kultúrtörténeti korszakának vívmányait, mindezek jelentőségét, a különböző korszakok mai fiatalokhoz szóló „üzenetét” vettük számba a tábori tevékenységek során. *Műveltség; Szabályok; Erények; Értékek témákra* tagoltuk a programot, a „*tér és ember*” az „*idő és ember*”, valamint az „*ember és ember*” *kérdéskörök* komplex körbejárásával, az összefüggések keresésével.

A témákra még a táborozás megkezdése előtt adott feladatokkal hangoltuk rá a fiatalokat. Pl. egy esszét kellett írniuk a következő Babits-mottóval: "...útjaidat akár merre bolygód, egy országot hordozol magaddal,..." (A fogalmazásokból a Palóc föld 2009/1. számában jelentetünk meg válogatást.)

A programból nem maradhatott ki a táj épített és természeti szépségeinek felfedezése, a párkányi strandolás, a kézműves foglalkozások, a reneszánsz karnevál, a „magyar-magyar” szótárkészítés, a tábori krónika szerkesztése Kenyeres Marika beregszászi újságíróval, a tehetségeket felszínre hozó vendégváro műsorok és a sportolás sem.

Azt kívántuk elérni, hogy a diákok tisztán lássák azt, hogy az ez évi tábor témáinak kapcsolata, a levont tanulságok és bölcsességek magukba hordozzák a legfőbb értékeinket: a humanitást, a demokráciát és az egyén szabadságát. A tábor nem jöhetett volna létre a szülők, valamint az Anyanyelvpolók Szövetsége, az Anyanyelvi Konferencia, a Csehországi és Szlovákiai Magyar Kultúráért Alapítvány, az Észak-magyarországi Regionális Ifjúsági Tanács, a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány, az Oktatási Minisztérium, a Pro Renovanda Cultura Alapítvány, a Rákóczi Szövetség, Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata támogatása nélkül, amelyet ezúton is köszönünk.

Gyeltvainé Szorcsik Angéla

A Tankönyvbemutató-hely működése

2008 szeptemberében kezdte meg aktív működését könyvtárunkban a Nógrád Megyei Pedagógiai Intézettől átvett Tankönyvbemutató-hely. A tankönyvek választékának folyamatos bemutatására, tanulmányozására létesített gyűjteményt ill. kiállítóhelyet a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet a Tankönyvesek Országos Szövetsége (TANOSZ), valamint a Taneszközbemutatók Információs Egyesülete (TIE) működteti.

A hagyományoknak megfelelően az itt elhelyezett dokumentumok csak helyben használhatóak.

Bár a szolgáltatás hivatalosan heti 2 alkalommal, összesen 4 óra hosszában áll a pedagógusok rendelkezésére, ettől eltérő igény esetén is rugalmasan segítjük használóinkat.

A több mint 5 ezer darabos gyűjtemény az átvétel óta közel 300 db dokumentummal gyarapodott. Ez a gyarapodás idén főleg a Nemzeti Tankönyvkiadónál megjelentetett új kiadásoknak és a kiadó felajánlásának köszönhető.

A hozzánk beérkező új tankönyveket a Szíren adatbázisban tárjuk fel és tesszük visszakereshetővé. Az adatbázis a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet honlapján, (www.bbmh.hu) a Katalógusaink link alatt érhető el, de a Szíren központi adatbázisában is fellelhető a nálunk működtetett állomány.

Az állomány elhelyezését a felnőtt kölcsönző egyik szobájában tartottuk a legoptimálisabbnak. A szabadpolcokon, tantárgyanként helyeztük el a könyveket, munkafüzeteket, szöveggyűjteményeket, atlaszokat, s egyéb más nyomtatott formában megjelent tantárgyi segédleteket, de csekély számban vizuális- és hangzó oktatási anyagokat is találhatunk itt.

A megyében élő pedagógusok szívesen használják mind az adatbázist, mind a gyűjteményt. Nagy segítséget nyújt számukra a mindennapi tanításban, az önképzésben, a tájékozódásban és a tankönyvrendelésben is. A megrendelések előtt lehetőségük van kézbe venni, megtekinteni az új kiadású tankönyveket, egyben láthatják a tankönyvcsaládokat, valamint a hozzájuk tartozó tanmenetjavaslatokat. Pedagógushallgató diákok is segítséget kapnak gyakorló- és vizsgatanítási anyagokhoz, s a tanórák tartásához oly módon, hogy fénymásolatban is hozzájuthatnak az óravázlatokhoz. Az elmúlt két és fél hónapban több mint 20 ilyen és ehhez hasonló kérést elégitettünk ki.

Ludasi Tünde

Új könyveink már a honlapon is!

2008. novemberétől könyvtárunk honlapján a [www.bbmh.hu-n](http://www.bbmh.hu) olvasóink már új formában is tájékozódhatnak aktuális beszerzéseinkről.

Az eddigi online katalógusban való keresés lehetősége mellett, külön válogatást is találunk új vásárlásainkról. Természetesen a dokumentumok színes borítóját és a tartalomra vonatkozó rövid ismertetőt tartalmazó ajánlás nem teljes körű, csupán olyan válogatás, amelyet kedvcsinálónak szántunk

Olvasnivaló után kutatva, tallózhatunk a szépirodalom, a szakirodalom és a gyermek- és ifjúsági irodalom legfrissebb dokumentumai között.

A színes fotókban gazdag, felhasználóbarát válogatást a jövőben havonta frissítjük.

Ludasi Tünde

„Mindenekelőtt az élmény a fedezet...”

Amatőr alkotók kollektív tárlata a Bóna Kovács Károly Galériában

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet művészeti rendezvényeinek sorában mindig is kiemelt szerepet kaptak az amatőr művészeti tevékenységet reprezentáló megyei hatókörü bemutatók, a szakáganként megrendezésre kerülő felmenő rendszerű találkozók és művészeti fesztiválok.

E művészeti rendezvények nemcsak közművelődési munkánk meghatározó elemei, hanem a megyei alkotó- és előadóművészek, együttesek és csoportok szakmai tevékenységének, a megmérettetésnek, a kapcsolatok kiépítésének, az együttműködésnek, a tapasztalatok megszerzésének és a jövő építésének fórumai is.

Ezen események egyike a hosszú szakmai múlttá visszatekintő, felmenő rendszerű, háromévenként megrendezésre kerülő „AMATOR ARTIUM” Országos Képző- és Iparművészeti Kiállítás Nógrád Megyei Tárlata, melynek megnyitására 2008. május 9-én került sor intézményünk Bóna Kovács Károly festőművészről elnevezett galériájában.

A tárlat iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg ebben az évben is, s a felhívást követően 48 Nógrád megyei képzőművész vállalkozott a megmérettetésre, mindösszesen 129 alkotással, így nem volt könnyű helyzetben a szakmai bíráló bizottság (Dóri Éva szobrászművész, Bálványos Huba grafikusművész és Dr. Matits Ferenc művészettörténész), míg az imponálóan nagy számban beadásra kerülő művekből a legjobbakat kiválasztotta.

Végül negyvenkét autodidakta alkotó ötvenkét műve került kiállításra a megyei tárlaton, melynek műfaji változatosságát jól prezentálta, hogy a kiállított alkotások között festmények, tűzzománcok, grafikák, kispasztikák, üveg- és textilalkotások egyaránt szerepeltek.

A műfaji változatosságon túl külön öröm volt a rendezők számára, hogy a megyében működő jelentősebb alkotó körök - Balassi Bálint Asztaltársaság, ART 11 Alkotó Társaskör, Athéné Alkotó Kör, Spangár András Irodalmi Kör stb. - tagjai szép számban képviselték szakmai

műhelyüket a tárlaton. A megyei kiállítást Bálványos Huba grafikusművész, főiskolai tanár, a zsűri egyik jeles tagja nyitotta meg, a programot a salgótarjáni Madách Imre Gimnázium és Szakközépiskola kamaraegyüttesének műsora színesítette, akik korbű kosztümökben reneszánsz kórusműveket és virágénekeket adtak elő. A megnyitót követően valamennyi kiállító emléklapot vehetett át, míg a díjazásra javasolt művészek képzőművészeti albumokat tartalmazó tárgyjutalomban részesültek.

Az „AMATŐR ARTIUM” felmenő rendszerű országos kiállítás Nógrád megyei tárlatának megvalósításával kapcsolatos teendők ebben az évben lezárultak.

Míndezzen túl persze izgatottan várjuk a 2009 tavaszán, Budapesten megrendezendő országos ESSZENCIA kiállítás megnyitását, ahol Nógrád megyét az alábbi autodidakta művészek képviselik majd egy-egy művükkel: Balogh Erzsébet, Bene Tamás, Bottyán Katalin, Budveszel Gyula, Fancsikné Deák Ibolya, Gregor József, Iglódi Eszter, Lizsnyánszky Erzsébet, Lőrincz Katalin, ifj. Stadler Árpád, P. Stiffl Ágnes, Szemecz Szilárd, Szogojan Karine, Tözsérné Balázs Mária.

Papné Kovács Éva

„TALÁLKOZÁSI (PONTOK)*

Könyvtárunk a helyi és a megyei irodalmi élet rendezvényeinek, eseményeinek, az irodalmi hagyományápolásnak és ismeretterjesztésnek egyik meghatározó, koordináló intézménye és ezt a szerepét szeretné megtartani a jövőben is. Miért? Az egyre dráguló „életünk” miatt nem mindenkinek adatik meg részt venni egy frankfurti könyvvásáron, de még egy budapesti könyvfesztiválon sem.

Kiadója Vagyunk megyénk legjelentősebb irodalmi, művészeti és közéleti folyóiratának, a Palócföldnek, a helyi szerzői körön túl napi kapcsolatot tartunk fenn irodalmunk jeles intézményeivel, alkotói köreibel.

A sikeresen lebonyolított programsorozatok, a tavalyi intézményi integráció, a Palócföld folyóirat profilváltása és nem különben gazdag könyvtári állományunk kötelez bennünket arra, hogy értékünket minél szélesebb körben és interaktív módon bemutathassuk az érdeklődő közönségnek.

Jövő évben, a Magyar Nyelv Évében különös figyelmet szentelünk az anyanyelvápolásnak, a nemzeti és a határon túli magyar kultúra megismertetésének.

A Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalmi Szakmai Kollégiumának köszönhetően 2009-ben újra esélyt kaptunk arra, hogy könyvtárunkban igényes és vonzó programok szervezésére kerüljön sor. Ehhez partnerül szólítottuk meg a Magyar írószövetséget, az írók Alapítványát és a Széphalom Könyvműhelyt, a Pesti Kalligram Kiadót, a dunaszerdahelyi Lilium Aurum Kiadót, a budapesti Magvető és a Trikolor Könyvkiadót. Nemes céljaink támogatásra találtak a civil szervezetek körében is.

Reméljük, hogy az intézményünk által kiadott Palócföld folyóirat és szerzői köre méltó házigazdái lesznek a kortárs magyar irodalom prezentáló programsorozatnak.

Szeretnénk, ha a könyvtárba látogató közönség életében kísérő élmény maradna továbbra is az irodalom, a költészet szeretete és természetessé az olvasás életformája, mert,„... az irodalom létrejöttéhez nemcsak írók és művek, hanem olvasók is szükségesek...”

Gyevainé Szorcsik Angéla

HÁZIKÖLCSÖNZÉS a Balassi Bálint Megyei Könyvtárban

Egy régi-új szolgáltatás létrejötte

A Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet mindig is az olvasói igényeket szemelölt tartva igyekezett szolgáltatásait megválasztani. Egy közkönyvtár szolgáltatásait, a könyvtárosok munkáját manapság egyre inkább befolyásolja a szociális funkció. Ebből is adódik a feladat, hogy a hátrányos helyzetű (idős ágyhoz, vagy házhoz kötött) olvasóink számára megkülönböztetett szolgáltatásokat nyújtunk.

Sok-sok évvel ezelőtt az intézmény dolgozó könyveket, hangskönyveket vittek ki idős, beteg, mozgáskorlátozott, gyengélt olvasók számára otthonukba. Egy pályázat során merült fel az ötlet, hogy ezt a szolgáltatást egy kis változtatással életrekeltsük. Azokon kívántunk segíteni, akik szeretnének egy jó könyvet elolvasni, esetleg hangskönyv formájában meghallgatni, de nehézséget okoz nekik a könyvtárba való eljutás. És mivel arra nem adódott lehetőségünk, hogy mint régen, az otthonaikba hordjuk ki a dokumentumokat a Salgótarjáni Egészségügyi és Szociális Központ segítségét kértük, hogy ez ügyben kívül tudnánk felvenni a kapcsolatot. Javaslatukra kerestük meg a Salgótarjánhoz tartozó nyugdíjas klubokat A kapott címek, nevek, egy lelkes szociális munkás és sok-sok munka segítségével 2003-ban elkezdtük a szolgáltatás megszervezését.

2004 februárjában került sor az első kölcsönzésre, melynek keretében a hagyományos dokumentumok és hangskönyvek mellett videókat, később DVD-eket is vihettünk a klubokba. Az ellátást jelenleg két olvasószolgálatos munkatárs. Holtai Zsuzsanna és Kapás Tünde minden is mindennapi munka mellett. Sajnos a nehézségek minket sem kerülnék el. A folyamatos szolgáltatást néha több végén is akadályozza. Az intézményeket havonta egyszer keressük fel a csereállománnyal.

Jelenleg 5 klubbal tartjuk a kapcsolatot: „Várkapu” Idősek Klubja; „Naplemente” Idősek Otthona; „Aranykor” Idősek Klubja; „Baglyaskó” Idősek Otthona, „Félsziget” Napközi Otthon.

Kölcsönzéseink során igyekszünk figyelembe venni a kéréseket, igényeket és eszerint válogatni dokumentumaink közül. A szépirodalmi művek mellett a gyermekirodalom, történelmi témájú, illetve a kézművességgel foglalkozó könyvek is népszerűek. Ugyanígy filmjeinknél lehet válogatni az új és régi filmek, mesék, művészfilmek, vígjátékok között.

Reméljük a jövőben is folytathatjuk szolgáltatásunkat, mellyel hiszem, hogy sok olvasónak szerzünk örömet. És melyet, a már fent említett nehézségek ellenére is lelkesen végzünk.

Kapás Tünde

MEGYEI TOVÁBBKÉPZÉSI PROGRAMOK 2008-2009.

Ez évi továbbképzési tervünket színesítették a Reneszánsz Évhez kapcsolódó, az Élet-és Tudásfa Olvasókör szervezésében, az NKA Közművelődési Szakmai Kollégiuma, a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány anyagi támogatásával

megrendezésre került programok.

Februárban az „Epizódok a XV. és a XVI. századi Nógrád megyéről. A Balassiak és a Losoncziai” című előadás nyitotta a sort, Dr. Szivircsek Ferenc történész volt a vendégünk. Ezt követte a salgótarjáni általános iskolások bevonásával megtartott a Magyar Nemzeti Múzeum Történelmi játszóházának bemutatója, majd az azt követő tárgykészítési-módszertani gyakorlat és előadás. A nap előadója volt Kele Szabó Ágnes képzőművész tanár is, aki a Madách tavalyi és ez évi nagy sikerű, Lovagkor és Reneszánsz hetéről számolt be. (Az előadáshoz a gimnázium diákjainak kiállítása kapcsolódott.) A tavaszi időszakot Dr. Éles Csaba, a Debreceni Egyetem tanszékvezető tanárának „A reneszánsz személyiség lő jellemvonásai: klasszikus értékek és korabeli ellentmondások” című előadása zárta. Az emlékévhöz kapcsolódó záró rendezvényünkre Dr. Agárdi Péter egyetemi tanárt, a Pécsi Tudományegyetem Könyvtártudományi Intézetének igazgatóját hívtuk meg. „A reneszánsz kultúrája és vagy a kultúra reneszánsza? Egykor és ma” című előadására, épp úgy, mint a többi programra Nógrád megye könyvtársait, művelődésszervezőit, salgótarjáni középiskolák diákjait és tanárait, valamint a kulturális-művészeti civil szervezetek tagjait hívtuk meg. A színvonalas programok az európai reneszánsz kultúráját től évszázad elteltével is közel hozták mindazokhoz, akik résztvevői voltak az előadásoknak. Reméljük, hogy a korszakhoz kapcsolódó ismeretanyagot kamatoztatják majd mindennapi munkájuk során.

A Balassi-díjjátadó ünnepséghez jubileumi program is kapcsolódott. Intézményünkben 10 éves a CORVINA és az ITS. A helyi előadók (Szabóné Kereskényi Gabriella és Szűcs Margit) mellett Krett Zoltán (FSZEK), Kóródy Judit (INFODOK) és Fülöp Endre (E-CORVINA) tartottak előadásokat a közhasznú információs szolgáltatásról és a CORVINA adatbázis fejlesztésének jövőbeli terveiről.

A Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Szakmai Kollégiumának segítségével könyvtárosoknak, művelődésszervezőknek, kistérségi koordinátoroknak ez év februárjában „Szakmai párbeszéd a kistérségekről” című, három helyszínen zajló programsorozatot szerveztünk. Az érsekivadkerti programra a balassagyarmati, rétsági, a pásztóira bátonyterenyei és pásztói, a szécsényire a salgótarjáni és szécsényi kistérségből érkeztek résztvevők. Előadóink voltak a terület- és településfejlesztési menedzserek, önkormányzati és térségi koordinátorok, köztük Szabó Péter, Sinka Sándor, Adorján Tamás, Kiss Gergely, Svecz István, dr. Feketéné Benkó Kata. A BBMKKI Módszertani osztályának vezetője, Ferik Ibolya minden helyszínen értékelést adott a mozgókönyvtári ellátás eredményeiről és terveiről. Az NKA támogatásával a jövő évben újra folytatódnak a kistérségek könyvtári és közművelődési feladatairól szóló eszmecsereik. Szakmai nap szervezését is tervezzük, amelynek fő témái Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus által indított, Nógrád megyei művelődési intézményekre is kiterjedő kutatás tapasztalatai, illetve az elektronikus tájékoztatás lesz.

A Nemzeti Kulturális Alap Könyvtári Szakmai Kollégiumának anyagi segítségével 2009-ben folytatjuk a megye könyvtárosainak képzését is. A programot úgy állítottuk össze, hogy az informatika térhódításának időszakában odafigyeljünk a kistelepüléseken könyvtárosként dolgozó kollégáink kérésére is. Témáink között szerepel a könyvtári minőségfejlesztés módszertanát népszerűsítő előadás és tréning, a Web 2.0, 3.0-val kapcsolatos információk, a Humántudományi Tanulmányok és Cikk Adatbázisának (HUMÁNUS) bemutatása, valamint az új ETO helyes alkalmazása. Áprilisban az első félév továbbképzési programját a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Nógrád Megyei Szervezetével és az Élet- és Tudásfa Olvasókörrel közös szervezésben megvalósuló háromnapos tapasztalatcsere zárja, amikor is a nyíregyházi, a miskolci és az egeri megyei könyvtárakba látogatunk el.

Célunk, hogy a régiós együttműködések kialakításának reményében a kollégák ismerkedjenek meg az Észak-magyarországi Régió könyvtárainak helyzetével.

Gyevainé Szorcsik Angéla

„Ezt az ereklyét... ”

Olvasási Konferencia Zentán

Könyvtárunknak 2001-től van szakmai kapcsolata a most tízéves Születésnapját ünneplő zentai székhelyű Kapocs Könyvtári Csoporttal.

A vajdasági magyar könyvtárosok 1998-ban tíz délvidéki könyvtár összefogásával hozták létre a szervezetet, azzal a szándékkal, hogy ahogyan a könyvzáró kapocs egy vastag könyv két tábláját összetartja, őrzi és védi; összefogással úgy védje, óvja ez a csoportosulás is a kisebbségi magyar kultúrát, annak értékeit.

Az évforduló alkalmából a Magyar Nemzeti Tanács, a Kapocs Könyvtári Csoport és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2008. november 7-én, 11 órától a zentai Városháza dísztermében a Magyar Tudomány Ünnepeinek és a Reneszánsz Év - 2008 jegyében „Ezt az ereklyét...” címmel Kárpát-medencei olvasási konferenciát szervezett. A tanácskozás céljaul tűzte ki az anyanyelvű írott kultúra és olvasás sokszempontú megközelítését és bemutatását. Erre a konferenciára hívtak meg előadóként és kérésüknek boldogan tettem eleget. Értékek útján... az olvasótáborról, és ami mögötte van című előadásomban a siker titkai mellett azokról a táboroztatással összefüggő problémákról is szóltam, melyekre napjainkban igen nagy összefogással és kellő következetességgel is nehéz megoldást találni.

A tanácskozásra jól ismert magyarországi szakembereket, **Bartos Évát**, a Könyvtári Intézet igazgatóját; **Gereben Ferencet**, a piliscsabai PPKE Szociológiai Intézetének docensét; **Haraszti Pálnét**, az Országgyűlési Könyvtár Képviselői Kutatószolgálatának vezetőjét; **Kálóczy Katalint**, az Oktatási és Kulturális Minisztérium vezető tanácsosát; **Nemes Erzsébetet**, a KSH Könyvtár főigazgatóját hívták még előadóként. Szinte mindegyikkel régóta kapcsolatot ápolok és megtiszteltetés volt számomra, hogy ebben az előadói körben kaptam lehetőséget gondolataim, tapasztalataim elmondására. Érdeklődéssel hallgattam meg a vajdasági kollégák -**Vörös Anna**, a magyarkanizsai József Attila Könyvtár gyermekosztályának vezetője; **Hódi Éva**, az adai Szarvas Gábor Könyvtár vezetője; **Ispánovics Csapó Julianna**, az Újvidéki Egyetem BTK Magyar Tanszékének asszisztense, **Náray Éva**, a topolyai Népkönyvtár igazgatója- előadásait, akik keresztmetszetet adtak a vajdasági könyvtárak kultúráközvetítő szerepéről, a könyvkiadás és az olvasás összefüggésének kérdésköréről. **Zágorec-Csuka Judit** költő, a lendvai I. sz. Kétnyelvű Elemi Iskola tanárának és könyvtárosának előadásából a muravidéki magyarok anyanyelvi kultúrájának és olvasási szokásainak helyzetét ismerhettük meg. **Badis Róbert** szociológus, a zentai Identitás Kisebbségkutató Műhely elnöke a vajdasági fiatalok kultúrafogyasztási szokásait vizsgálta és kutatási eredményeit ismertette. **Csáky S. Piroska** bibliográfus, ny. újvidéki egyetemi tanár a könyvek tudásmegőrző értékével foglalkozott. A konferencia előadásai tartalmasak, érdekesek, a jubileumhoz méltóak voltak.

A konferencia alkalmat kínált arra is, hogy a tavalyi *Történelmi tudat - kulturális emlékezet* elnevezésű **nagyszabású** tudományos eszmecsere elhangzott előadások gyűjteményét (*Bennünk élő múltjaink*) az est vendégei - a kötet hazai szerzői és két szerkesztője, **Papp Richárd** és **Szarka László** - bemutassák. A vendéglátóinktól ajándékba kapott, illetve Dukay Éva Zentán élő pszichológustól megvásárolt köteteket könyvtárunk gyűjteményében helyeztük el.

Vendéglátóink, **Hajnal Jenő**, a **Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója és kollégái** mindent megtekinttek annak érdekében, hogy kellemes, barátságos hangulatban teljen el a konferencia napja és az azt követő szakmai kirándulás, amely Magyarkanizsa, Palics és Szabadka könyvtárainak és nevezetességeinek megtekintésével zárult. Szerintem műiden résztvevő számára feltöltődést jelentett ez a két nap, öröm volt a rég nem látott vajdasági kollégákkal találkozni, újabakkal megismerkedni, munkájukról, sikereikről tájékozódni. Köszönet érte!

Gyvetainé Szarcsik Angéla

RENDAHGYÓ LEVÉL A KÖNYVTÁROSOKHOZ

Kedves Kollégák!

Engedjétek meg, hogy hírt adjak arról, hogy a **PALÓCFÖLD folyóirat** ez évi számait sikerrel mutatta be a szerkesztőség Salgótarjánon kívül Révkomáromban, Dunaszereдахelyen, Balatonfüreden, Hatvanban, Balassagyarmaton, Rétságán és Kisterenyén. A következő évben a megye városi könyvtáraiban, Budapesten, a Petőfi Irodalmi Múzeumban és az írók Könyvesboltjában, valamint határon túli helyszíneken további bemutatókat tervezünk.

A szerkesztőség főmunkatársai, Pál József (Salgótarján) és Nagy Pál (Párizs) mellett köszönhetjük ettől az évtől a Pozsonyban élő, alkotó Tózsér Árpádot is. A folyóiratról egyre több internetes hírportálon olvashatnak, de rendszeresen bemutatja a megjelenő számokat a Nógrád Megyei Hírlap és a pozsonyi Új Szó.

Kérem a kollégákat, hogy **rendeljék meg könyvtáraiknak** a Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet által kiadott, Nógrád megye Madách-díjjal és Salgótarján Pro Urbe-díjjal kitüntetett, megyénk legrangosabb irodalmi, művészeti és közéleti folyóiratát a Palócföldet.

A folyóirat megrendelhető: Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet (3100 Salgótarján,

Kassai sor 2.): Levélcím: 3101 Salgótarján, Pf.: 270

A lap szerkesztői előzetes egyeztetés után szívesen vállalnak bemutatókat.

Elérhetőség: attila.mizse@gmail.com ; handop@gmail.com

Kérem, hogy a küllemében és tartalmában is megújult folyóiratot ajánljuk minél több, az értékes irodalmat befogadó olvasónak!

Gyevainé Szorcsik Angéla

FÖLDKÖZELI HELYZET

'54-ben, 54 éve jelent meg a Palócföld első száma. Emberi léptékkel mérve akár már a nyugdíjba vonulás gondolatával is játszhatna a szerkesztősége, de egy folyóirat mindig képes fiatal maradni - ha alkotók és olvasók veszik körül, művészeti műhellyé akar és tud válni. Nógrád megye egyetlen irodalmi, művészeti, közéleti folyóirata ma már - némi iróniával - épp olyan mitikus múlt részét képezi, mint a születésének 100. évfordulóját ünneplő Nyugat. Lékek és pillérek mindig vannak, voltak és lesznek a lap életében. De a Balassagyarmat-Salgótarján tengelyen túli, „perifériális” területekről mindig is feltűntek olyan új és fiatal szerzők, akik felpozsztítotték a mindenkori Nógrád megye irodalmi életét. Másfelől: már elismert irodalmárok, irodalomtörténészek munkái révén ablak nyílt a világra. Harmadrészt: a felvidéki, erdélyi és „nyugatra szakadt honfitársainkkal” ápolott kapcsolatokon keresztül egyfajta egyetemes magyar jelenlétet sikerült adni a lapnak. Ez a három pillér erősödött meg az ezredfordulót követően is. Az egyes rovatokban a szépirok, az irodalomtörténészek, a kritikusok mellett a szociológia, a szociográfia eszközeit felvonultató írások szintén teret kaptak, mintegy kifejezve a társadalom pillanatnyi állapotával kapcsolatos érzékenységet. Hasonlóképp vállalt kötelesség a mikszáthi, madáchi hagyományápolása, a térség jelentősebb személyiségei évfordulójának nyomon követése és közvetítése. 2008-ban sem más a helyzet. Van egy lap. Van, aki táptalajának érzi, van, aki úgy, hogy kicsúszott a talaj a lába alól. A földközeli helyzetek ilyenek. A Palócfölddel sincs ez másként. Helyzet még van, ez a legfontosabb...

*Mizser Attila
főszerkesztő*

Megjelent: 200 példányban

Felelős kiadó: Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet – MKE Nógrád Megyei Szervezete
Szerkesztő: Gyevainé Szorcsik Angéla

Cím: Balassi Bálint Megyei Könyvtár és Közművelődési Intézet – 3100 Salgótarján, Kassai sor 2.; Pf. 18

E-mail: zsobodi@bbmk.hu; angela@bbmk.hu

Telefon: 32/416-777 (118-es mell.) * Fax: 32/416-482